

Rozdział I.

Szkoły eksperymentalne w Polsce i na świecie

Działania, które były podejmowane w szkolnictwie światowym od wielu lat ukazują możliwości realizacji indywidualizacji procesu kształcenia. Na przypomnienie zasługują inicjatywy takie, jak: szkoła eksperymentalna Deweya, metoda ośrodków zainteresowań, metoda projektów, szkoła Freineta, nauczanie łączne, plan daltoński, system mannheimski, metoda winnetkowska, plan jenajski, szkoła Summerhill itp.

Działalność eksperymentalną J. Deweya prowadzoną w Laboratory School w Chicago uznaje się za początek przełomowych przemian w nauczaniu. Celem eksperymentu J. Deweya było ułożenie takiego programu nauczania, jaki miał harmonizować z naturalnym przebiegiem rozwoju dzieci, rozwijania się ich zdolności.

1.1. Szkoły eksperymentalne w Stanach Zjednoczonych

W szkolnictwie amerykańskim¹ szczególny nacisk położono na zorganizowanie takiego systemu nauczania, który miał uwzględniać indywidualne zdolności i zainteresowania uczniów. Aby to osiągnąć zerwano ze sztywnym systemem klasowo-lekcyjnym i schematycznym nauczaniem podającym. Pozwolono uczniom wybrać treści, których chcą się uczyć, proponować problemy do dyskusji, umożliwiono uczęszczanie na różne zajęcia w zależności od zainteresowań i uzdolnień uczniów. Werbalne, nieciekawe dla dzieci nauczanie zastąpiono samodzielną aktywnością badawczą i działalnością praktyczną. Powstały liczne szkoły eksperymentalne (Deweya) hołdujące w swej pracy nowym koncepcjom pedagogicznym i psychologicznym. Praktyczna działalność dydaktyczna została ukierunkowana na wzbogacenie doświadczeń dzieci, poprzez stworzenie szerokich możliwości dla ich własnej aktywności. Istotną cechą szkoły było łączenie zajęć praktycznych z problemową metodą uczenia się. W USA powstały też szkoły eksperymentalne W. Kilpatricka, w których starano się dostosować treści, metody i formy organizacyjne do zdolności i zainteresowań uczniów.²

...

¹ M. J. Adameczyk, A. Ładyżyński, *Edukacja w krajach rozwiniętych*, Stalowa Wola 1999, s. 13

² Ibidem

1.2. Szkoły eksperymentalne w Europie

Szkoły eksperymentalne były organizowane również w **Europie**.³ Dużo uwagi nauczaniu zróżnicowanemu poświęcili C. Freinert i J. A. Sickinger. Pierwszy z nich zmierzał do wyzwolenia naturalnej aktywności dzieci i opierał nauczanie na słownej, muzycznej i plastycznej ekspresji dzieci. Drugi podporządkował system organizacji nauczania zasadzie różnicowania uczniów ze względu na zdolności i osiągnięcia szkolne. Uczenie się i nauczanie usiłował dostosować do cech indywidualnych i możliwości dzieci. W tym celu stworzył w każdej klasie równoległe ciągi (poziomy) nauczania dla dzieci o różnych rodzajach zdolności. Taka wielopoziomowa organizacja nauczania miała zapewnić wszystkim uczniom warunki rozwoju na miarę ich możliwości.

...

Tekst pochodzi ze strony [PRACE LICENCJACKIE](#)

³ M. Bybluk, *System wychowawczy Wasyla Suchomlińskiego* [w:] W. Okoń (red.), *Szkoły eksperymentalne w świecie 1900-1975*, Warszawa, 1978, s. 14-15